

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldna.

Rekopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rekopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ležiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krona.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravištvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 viz
od garmond-vrste vsakekrat

Leto XXXIII.

Celovec, 30. maja 1914.

Št. 21.

Ljudski tabor v Šmihelu.

(Nadaljevanje.)

Uradi in uradništvo.

Besedo dobi dr. Boštjan Schaubach, ki poroča o uradih in uradništvu na Koroškem. Že poslanec Grafenauer, pravi govornik, se je dotaknil tega važnega vprašanja. Naša država je država več narodov; v njej živijo različni narodi. Treba je, da se razmerje med temi narodi uredi. Zato tudi določajo naši osnovni zakoni, da so vsi narodi enakopravni, da imajo enake pravice v šoli, uradu in javnem življenju. Kako pa je v tem oziru v resnici pri nas na Koroškem. Ali je naš narod pri nas enakopraven? (Vzkliki: Ni, nikjer.) Ali moremo govoriti, da sploh živa naš narod kake pravice? (Vzkliki: Brez pravic smo.) Naša enakopravnost obstoji v tem, da so vrgli slovenski jezik in slovenske uradnike, kolikor mogoče, iz vseh uradov. (Pritrjevanje.) Že od zunaj vidimo samonemške napise, znotraj samonemške napise; do zadnjih vrat, kjer stoji »hier« (bučna veselost), je vse nemško, nemški so vsi plačilni nalogi, nemške so razzodbe, skratka vse je v nemščini, če ljudje razumejo ali ne razumejo. (Klici: Tako je v resnici!)

Najvažnejši državni urad je gotovo sodnija. Saj sodišče razsoja o življenju in smrti posameznika, o premoženju in časti posameznih ljudi. Kako se bo pa stranka s sodnikom lažje razgovorila kakor v svojem maternem jeziku! (Odobranje.) Zavoljotega zahteva pravosodje že samonemški, da bi se pri sodnijah obravnavalo v domačem jeziku. (Viharno odobranje.) Pa poglejmo, kako da je na Koroškem! S strankami govori sodnik (če sploh zna! Op. ured.) slovensko, pa še tedaj v tako slabi slovenščini, da jih ne razumejo, ako stranka sploh ne zna nemško.

Nič boljše kakor pri sodiščih tudi ni pri drugih uradih, pri okrajnih glavarstvih, pri davkarijah še slabše (pritrjevanje), pri železnicah tudi tistim, ki res ne znajo nemško, ne dajo listka v njihovem jeziku. (Velikansko ogorčenje, klici škandal! Zakaj imamo ministrstvo?) Ako zahtevamo, da v slovenskih krajih uradi občujejo s Slovenci v slovenskem jeziku, ni li to naravno? (Živahno odobranje.) Vprašam vas, ali je to nekaj pretiranega, delamo komu s tem krivico? (Velikansko odobranje.) Nikogar ne silimo, da bi moral v uradu slovensko govoriti, ali če sam hoče, potem ima zato pravico in uradi dolžnost, da mu ustrezajo. (Ponovno odobranje.) Saj so vendar uradi in uradniki za nas in ne mi za nje. (Klici: Tako je!) Zato naj nemški uradniki znajo in tudi govorijo z nami slovensko, če hočejo med nami kruh jesti (viharno odobranje).

Škandalozno vprašanje.

Zakaj neki nemški nacionalci tako kričijo, če ponižno omenjamo svoje zahteve? Gre se jim za kruh! Ako bi se ta sistem predrl in bi se moralo slovensko uradovati, bi bili nemški uradniki nemogoči in bi dobili domači slovenski uradniki kruha. (Pritrjevanje.) Poglejmo, kako žalostno je v tem oziru pri nas na Koroškem! Mi takorekoč sploh nimamo domačih slovenskih uradnikov. Od 65 sodnikov je 63 Nemcev in samo

dva Slovencev. (Klici: Škandal!) Na srednjih šolah pa imamo med profesorji 75 Nemcev in samo 6 Slovencev. (Klici: Čujte, čujte!) Pri državnih železnicah pa kakih 600 Nemcev in samo 15 Slovencev. (Tu nastane vihar ogorčenja, iz katerega so razumljivi le nekateri klici: Proč s Volksratom od drž. železnic! Kaj dela minister? Škandal! Pravice sem!) Pri južni železnici je 173 Nemcev in 9 Slovencev, pri davkariji nad 100 Nemcev in 8 Slovencev. (Ogorčenje.) Ali ni to za nas naravnost škandalozno vprašanje? (Pritrjevanje.) Kje so naši uradniki — kmečki sinovi? Lepo število koroških uradnikov imamo, ali vsi ti so morali iz naše dežele romati. Samo nekatere hočem imenovati: Dr. Kušej, dr. Ilavnik, dr. Cviter, dr. Siter, dr. Kraut, dr. Ferjančič, dr. Eller, dr. Sušnik, Jost, dr. Silan Einspieler, dr. Schaubach itd. (Vzkliki: Nazaj z njimi!) Potem pa pridejo nemški nacionalci, pa pravijo »Koroška Korošcem!« (Velikansko ogorčenje in klici: Hinavci, lažniki!) Vsi naši uradniki, ki sem jih naštel, so bili mirni ljudje, ki se v politiko sploh niso vmešavali; živeli so le za svoj urad. Edin njihov greh je bil, da jih je rodila slovenska mati in se tega niso sramovali. (Viharno ogorčenje in vzklikanje: Nazaj z njimi v deželo, ven zopet z nemškimi hecarji!) Prej so pustili, da so naši mladi juristi na sodniji zastoj delali za našo vlado. V Celovcu imamo kakih 20 avskultantov in praktikantov, in izmed teh 20 je samo eden Koroški Slovenec. Pričakovati bi bilo, da bi bila vlada z veseljem sprejela nove slovenske prakticante, ali ravno v teh dneh, ko so Nemci najbolj vpili »Koroška Korošcem«, je dobil edin slovenski Koroški prosilec odgovor, da za njega ni prostora. (Velikansko ogorčenje.) Od nemških avskultantov in praktikantov je 11 nekorošcev, Pemcev, Kočevarjev, Štajercev itd., za vse so imeli prostora dovolj, za edinega Koroškega Slovenca pa nobenega prostora! (Klici: Sram jih bodi! Hinavščina! Sleparija!) Oni pa si pri tem mislijo le: Koroška nemškim nacionalcem! (Burno pritrjevanje.)

Ko bi imeli svoje slovenske uradnike, koliko boljše bi bilo za koroško ljudstvo. Vsi naši študirani ljudje so kmečki sinovi, poznajo vse težnje kmečkega stanu, imajo med svojimi sorodniki tudi kmete, imajo ljubezen in srce za kmečko ljudstvo. (Pritrjevanje.) Ti bi mu bili prijatelji in svetovalci in ne samo strogi uradniki. (Odobranje.) Ljudstvo bi potem tudi lahko imelo zaupanje do svojih uradnikov. (Odobranje.) Do uradnikov, kakor jih je večina sedaj med nami, naše ljudstvo ne more imeti zaupanja. (Viharno odobranje.) Nemški Volksrat ne zahteva samo, da ne smejo biti drugi kakor samo Nemci, ampak tudi, da morajo biti nemškonacionalnega mišljenja. (Silovito ogorčenje.) Tako so uradniki na Koroškem stebri nemškonacionalnih bojnih društev »Schulvereine« in »Südmarke«. (Fej - klici.)

Krivda vlade.

Pa ne samo nemškonacionalna stranka je kriva pri tem, ampak kriva je tudi vlada,

ki nastavlja uradnike. (Pritrjevanje in vzkliki: Hohenburger!) Zavoljotega povzdignimo odločno svoj glas, da zahtevamo od naše vlade, da naj nam pošilja samo slovenske domače uradnike in da bo dala našemu jeziku iste pravice kakor nemškemu. (Dolgotrajno, velikansko odobranje in vzkliki: Nazaj v deželo s slovenskimi uradniki!)

Dr. Brejc. Visoko vlado opozarjam: To je ljudski glas. (Viharno odobranje.) To je pravi glas koroških Slovencev. (Ponovno odobranje.) Nazaj na Koroško s slovenskimi koroškimi uradniki! (Urnebesno ploskanje.) Tako razumemo mi klic »Koroška Korošcem!« (Odobranje.) Izjavljam, da je nas Slovence od pet do temena sram, da Nemci s svojim vpitjem »Koroška Korošcem!« uganjajo tako nezaslišano hinavščino. (Mogočno pritrjevanje.) Jaz pravim: Čisti zrak, in potem bo gnilobe konec! (Odobranje.)

Prav te dni uganjajo Nemci prave norčije, ker je neki češki politik izdal spomine na češkega ministra dr. Kaizla in objavil pisma, ki jih je pisal ta minister svojim rojakom. Iz teh pisem se vidi, kako je Kaizl skrbel zato, da pridejo v državno upravo ne samo Nemci, ampak tudi Čehi (odobranje), ki jih je do 7 milijonov v Avstriji in ki so svoj čas prostovoljno izbrali Habsburžane za svoje kralje. Zdaj pa vpijejo nemški nacionalci, katerih »Volksrati« se brigajo celo za vsakega cestnega pometača, in pravijo: Glejte, taki so Slovani! Zato noben Slovan ne sme postati minister. Zato povdarjamo tukaj, da imamo tudi Slovenci pravico do kronskega zastopnika. (Živio-klici in ploskanje.)

Krištof.

Živinorejski inštruktor Fr. Krištof, koroški rojak, ki tudi mora onstran Karavank iskati svoj kruh, je kot živ dokaz razpravljaj o naših gospodarskih zahtevah. Koroški Slovenci, je dejal, imamo vzroka dovolj, pritoževati se zoper deželne gospodarske organizacije in zoper tiste, ki imajo gospodarstvo koroške dežele v rokah. Večina slovenskega prebivalstva na Koroškem se živi od poljedelstva in živinoreje. Na Sp. Koroškem drži pokonci Slovence le še gospodarstvo. To vedo nemški nacionalci. Zato so rekli: Ubranimo jim, da se ne bodo mogli gospodarsko razvijati. Zato delijo gospodarske podpore samo nemškutarjem in Hönlinger se potem še drzne govoriti, koliko podpore da daje deželni kulturni svet za slovenski del dežele. (Klici: Tako je!) Tupatam dajo tudi še kakemu zavednemu Slovincu toliko, kakor je črnega za nohtom, pesek v oči. (Posl. Grafenauer: 40 do 50 K; medklici: nemškutarskim hecarjem, političnim agitatorjem pa tisoče! Pritrjevanje.) To delajo, da izpodkopavajo koroškim Slovincem tla. (Vzkliki: Tako je!) Dokler bo slovenski koroški kmet trden, tako dolgo ga ne bodo mogli pregnati z njegove grude. Tako si prav dobro razlagamo, zakaj pri nas delijo le drobtine. (Klici: Ali ponavadi nič!)

Gospodarskega pouka!

Živinoreja na Koroškem zelo nazaduje, najbolj izmed vseh dežel v celi Avstriji. Za celih 13% smo nazadovali v zadnjem desetletju, v ovčjireji skoro za 40%. V velikovškem in pliberškem okraju so lepe ravnine in dobra tla za gospodarstvo, pa tudi za živinorejo. Kdo pa je kriv nazadovanja? Kmetje sami ne. Po drugih deželah se skrbi za povzdigo živinoreje, za dobre potovalne učitelje. Na Koroškem pa deželni kulturni svet ne mara nastaviti slovenskega potovalnega učitelja, čeravno so slovenski voditelji svoj čas izposlovali podporo za slovenskega potovalnega učitelja. Za potovalnega učitelja so pa nastavili človeka, ki je bil naš protikandidat (velikansko ogorčenje in kliči: škandal! Sram ga bodi!) Do takega človeka naš kmet seveda ne more imeti zaupanja. (Medklic: Šumi je prirejal politične volilne shode namesto gospodarskih. Kliči: Tako je!) Zahtevamo, da nam da deželni kulturni svet slovenskega potovalnega učitelja, ki bo ostal v stiku s sloveskim kmetom in ne bo uganjal med nami nemškutarije (viharno odobravanje), ki bo imel slovenske učne tečaje, da ne bo treba nam iz Kranjskega opravljati to, kar nam je dežela dolžna opravljati. (Živahno odobravanje.) Imel sem že z drugimi tovariši obilo poučnih, gospodarskih tečajev po Koroškem in povsod je prišlo veliko ljudi, prvič ker sem predaval slovensko (medklic: sedaj so nastavili pemca), drugič ker so vedeli, da sem prišel z gospodarskim poukom, ne pa napravljati iz poštenih Slovencev Judeže. (Viharno odobravanje.)

Slovensko kmetijsko šolo!

Dobiti bi pa morali tudi slovensko kmetijsko šolo. (Živahno odobravanje.) Potem bi videli, kako bi šlo gospodarstvo naprej. Človeka kar srce boli, ko vidi, koliko zakladov je še nevzdigjenih v naši zemlji. Naša dežela je naravno bogata, toda dežela ima le skrb, kako bi Slovence ponemčila. Vse besede, da je Slovincem naklonjena, so prazne besede, dokler ne bo ustanovila slovenske kmetijske šole s slovenskimi učitelji, ki bodo imeli srce in ljubezen za slovenskega kmeta in ne za narodno izdajalstvo. (Viharno odobravanje.)

Podpore živinoreji!

Za pospeševanje in povzdigo živinoreje dobi Koroška 134.000 K. To podporo bo država delila še par let. Slovenci od te podpore ne dobijo ničesar. (Pritrjevanje.) Ali ni žalostno, da se zatira tako slovenski kmet, na drugi strani pa se zahteva od nje 90% deželnih doklad! Kdo pa drži deželo pokonci? Slovenski kmet! (Odobravanje.) Očitajo nam, da je slaba živina na Spod. Koroškem. Koliko so nam pa že dali za živinorejo? Naj nam dajo od državne podpore tisti del, ki gre Slovincem, in videli bodo, kako bo naša živinoreja skokoma napredovala! (Viharno odobravanje.) Kam pa dajo sedaj denar? (Medklic: Za agitacijo za Šumija!)

Dobre plemenjake!

Zahtevamo dobre plemenjake! Seveda kaj takega se ne sme dati slovenskemu kmetu. Takih pritožb imamo vse polno, in ker vemo, da ti »prijatelji« slovenskega kmeta našim pritožbam nikdar ne bodo ugodili, zato zahtevamo na ves glas, da se nam da slovenski oddelek v deželnem kulturnem svetu. (Živahno odobravanje.)

Predsednik dr. Brejc: Iskrena hvala gospodu govorniku, ki je koroški rojak, pa menda po geslu »Koroška Korošcem« ni

dobil na Koroškem kruha. (Dr. Krek: Mi pa z veseljem sprejemamo tako talentirane, vrle Korošce! Odobravanje.)

Poslanec Demšar:

Prinašam tople pozdrave slovenskih kmetov onstran Karavank. (Veliko odobravanje.) Vašim Nemcem ni prav, če prihajamo k vam in vas podpiramo, ker bi radi vas preje uničili. (Pritrjevanje.) Toda to nas nič ne moti, ampak nas kranjske kmete le še bolj spodbuja, da se za vaše razmere in za vas še bolj živo zanimamo. Krivice, ki se vam godijo in so jih predgovorniki opisali, dobro poznamo. Te krivice vzbujajo v srcih vseh slovenskih kmetov stud in ogorčenje. To se bo maščevalo nad tistimi, ki vam delajo krivice. (Živahno odobravanje.) Kmečki stan živi v hudih razmerah. Slovenski kmetje bijemo boj za obstanek. Naš cilj je, da ohranimo naš dom trden in neomadeževan; kakršnega so nam predniki izročili. (Odobravanje.) Vsi slovenski kmetje imamo skupne interese, skupne prijatelje, skupne sovražnike, združeni smo vsi v »Vseslovenski ljudski stranki«. Zato nas ne ločijo nobene meje. (Viharno odobravanje.) Vaše želje so naše zahteve. Koroška stvar je naša stvar! (Ponovno odobravanje.) Tako je rekel naš deželni glavar dr. Šusteršič na shodu kmečke zveze za ljubljansko okolico, in vsi naši kmetje so navdušeno pritrjevali; vsi kmetje na Kranjskem smo v tem edini in se zavedamo, da v skupnem delovanju, v solidarnosti vseh slovenskih kmetov je naša zmaga! (Viharno odobravanje.)

Ven z volivno reformo!

Besedo je dobil g. monsignor Valentin Podgorc: Na današnjem shodu so govorniki naglašali celo vrsto opravičenih terjatev, zahtev in naših želj. Želja je nekaj lepega, zbudi odmev; tiste oblasti pa, ki bi morale želje izpolniti, se ne zganejo, ker pri njih velja le sila, moč, ne pa pravica. Tako dolgo se ne zgodi nič, dokler človek ne dobi moči in si sam vzame pravico, ki mu gre. (Odobravanje.) Tisto moč nam je postava pokazala, ko je dala ljudstvu volivno pravico; toda mi smo dobili namesto volivne pravice svojo volivno krivico, ko so potegnili celo diagonalo skozi deželo, da Slovenci nismo mogli izvoliti svojih poslancev. (Viharno odobravanje.) Pri volivni reformi za državni zbor je ministrski predsednik baron Gautsch dejal: Vlada je hotela kolikor mogoče ustvariti volivne okraje po narodnosti. Tako je govoril najvišji uradnik, prva oseba za cesarjem, in za nas Slovence vse to ni res! (Viharno odobravanje.) Nas se je na vse kraje raztrgalo! (Pritrjevanje.) Volivne okraje so tako razdelili, da imamo v volivnih okrajih: Celovška okolica 21.000 Nemcev in 13.000 Slovencev; Velikovec - Svinec - Staridvor 23.000 Nemcev in 11.300 Slovencev; Trg - Milštat - Rožek 27.000 Nemcev in 7.500 Slovencev; Beljak 25.900 Nemcev in 6.300 Slovencev itd.

Ne samo v enem, ampak v vseh volivnih okrajih so osmešili cesarjevega namestnika. (Pritrjevanje.) Če ima vsak narod enako pravico, da ga postave varujejo, tedaj rečem, da koroški Slovenec ne pozna take postave, ker to je krivica, to je sila, to ni volivna pravica, to je volivno zatiranje. Burno odobravanje.) Vlada si z državnim zborom ne zna več pomagati. Slišijo se glasovi, da parlament pojema, ker primanjkuje inteligentnih poslancev, katerih število se v državnem zboru vedno krči.

Na njih mesta stopajo ljudje, ki jih ni poslala tja trezna ljudska volja, ampak tista divja agitacija, ki je nastala vsled krivičnega volivnega reda. Ta divja agitacija se je ognusila že marsikateremu sposobnemu, inteligentnemu možu, zlasti še iz vrst manjšine, ker je kot kandidat kot pes, v katerega se upa vsak nemškonacionalni potep kamenje lučati.

Druga posledica volivnega boja v tako krivično razdeljenih volivnih okrajih je, da se demoralizira ljudstvo. Napadajo se vera, duhovniki, Cerkev, krščanski voditelji, vojaštvo, tako da podivja še tisto ljudstvo, ki je v mirnem času dobro. Mi hočemo pa mirnih volitev! (Viharno odobravanje.) To ni samo v interesu vere, ampak tudi v interesu države. To uvidevajo tudi že socialni demokratje. Dr. Renner je rekel: Zalostno je, da se tako agitira, da ne zmagujejo principi, načela, ampak tisti, ki priganja na volivne shode najneumnejšo sodrigo! (Kliči: Sinčaves!) Koroški Slovenci tega ne moremo trpeti, ali kaj nam preostaja drugega, kakor da se branimo, da nas ne uničijo! Mi nismo povzročili te agitacije; krivi so tisti, ki so tako krivično volivne okraje razdelili, nemški nacionalci, ki so se branili pravične razdelitve volivnih okrajev kakor vrag blagoslovljene vode! Viharno pritrjevanje.)

Koroški Slovenci ne moremo trpeti, da nas bodo Celovčani pri deželnozborskih volitvah majorizirali (preglasovali). Metnitz se je moral pač smejeti, ko je bil izvoljen na ta način za zastopnika Slovencev. Proti takemu volivnemu redu ugovarjamo, ki skrbi zato, da zmaguje vedno krivica. (Ponovno odobravanje.) V interesu vere, monarhije in v gospodarskem interesu ljudstva je, da se napravi pravična volivna reforma in se volivni okraji razdelijo po narodnosti. (Dolgotrajno odobravanje.)

Proč s skupino veleposestval!

Dr. Brejc: Opozarjati pa moram dodatno še na eno krivico: Deželni zbor ima 10 zastopnikov iz skupine veleposestva, vsi kmetje, slovenski in nemški pa samo 15 zastopnikov v deželnem zboru. Tu moramo zahtevati izpremembo, tembolj, ker so nemški grajščaki v deželnem zboru pozabili nato, zakaj jim je vlada dala predprave. Oni so poklicani, da izravnavajo nasprotstva med raznimi strankami in narodnostmi, kakor se te naloge zavedajo aristokrati na Češkem. Pri tem moram konstatirati, da so zastopniki nemških grajščakov pri nas stopili s tistega privilegirane stališča. Stopili so doli v politično areno, kjer nahajamo vsenemške hujskače (kliči: barona Heldorf in Sterneck), in so hujskali zoper slovenski živelj v deželi. (Pritrjevanje.) Zato ne zaslužijo več tistih predprav in zato zahtevamo: Proč s tistimi desetimi mandati! (Viharni kliči zaorijo: proč ž njimi! proč!) Naj se razdelijo med agrarce v deželi, naj si bodo potem grofje ali kmetje. (Velikansko odobravanje.)

Zoper vmešavanje antikrista v cerkvene zadeve.

Milostljivi gospod prošt Gregor Einspieler iz Tinj je izvajal: Borimo se za svoje pravice in proti krivicam. Naši sovražniki so obenem sovražniki Cerkve (odobravanje). In ti sovražniki sv. Cerkve so se začeli vmešavati v cerkvene zadeve.

Voditelj nemškonacionalne stranke dr. Artur Lemiš je v Sinčivasi nas koroške

Solnce se smeje

samo srečnim in zdravim. Bolni in betežni se ne radoste veselo žarečega solnca, kakor zasmehovanje lastne boli se jim zde jasni solnčni žarki. Zares je pregrešno, človeško naravo, tople solnčne žarke obsojati tako nemilo, toda trpljenje in bolečine delajo človeka vedno nepravilnega in slabovoljnega. Zato moramo že za zdravja misliti na možnost revmatičnega in nevralgičnega napada, da temu stanju kmalu zopet izbegnemo.

Prava dobrota je, ako imamo pri roki staropreizkušeni, bolečine blažeči Fellerjev rastlinski fluid z znamko »Elzafluid«, ki nas

v najkrajšem času osvobodi bolečin ter nas napravi sveže, zdrave in za delo sposobne. Dobrote Fellerjevega fluida z znamko »Elzafluid« smo pogosto poizkusili na lastnem telesu in jo torej svojim bralcem resnično lahko nujno priporočamo.

Gospod nadporočnik Tima Swircsev v Ferdinandfalvi, Torontalski komitat, piše: »Moja žena je deset let trpela na železnih krčih, da že skoro ni mogla ničesar več prebavati. Z rabo vašega »Elzafluida« ji je to trpljenje popolnoma izginilo. Tudi sem nekaterim svojim prijateljem dal tega dobrega domačega zdravila, in v premnogih slučajih je pri bolečih trpljenjih doseglo dobre uspehe. Pošljite mi zopet dve specialni steklenici.«

Gosp. Fran Zunregg, oskrbnik, Landstalt, pošta Hainfeld, piše: »Ako bi vam hotel sporočiti, kako v našem kraju vse hvali vaš »Elzafluid«, bi vam niti ne mogel dovolj pisati. Vsak čas lahko priobčite, da je vaš »Elzafluid« meni in mojim prijateljem proti protinu, revmatizmu, prehlajenju, železnim bolečinam in proti drugim bolečim trpljenjem vedno hitro pomagal, vsled česar ga danes že trinajstič naročam.«

Vaši bralci bi to izborno domače zdravilo morali imeti vedno v zalogi in naročiti Fellerjev fluid z znamko »Elzafluid« od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 67 (Hrvatsko). 12 steklenic stane franko samo 5 K, majhen izdatek, ki donese mnogo koristí. — — —duzi.

Slovenec žalil in nam očital, da sovražimo Celovec zato, ker v Celovcu vlada škof nemškega rodu (klici: oho!), ki je nam Slovencem zato tako sovražen, ker se trudi, da bi z močno energijo upostavljal red, pokorščino in izgubljeno disciplino. Nato, tako poročajo »Freie Stimmen« od 24. aprila, je zaklical cel zbor: »Heil Kaltner!« Nemška liberalna stranka igra tukaj jako čudno politiko: Na vsak način se trudi izigravati nemškega škofa proti nam Slovencem. Napraviti hoče med škofom in med nami Slovenci zagvozdo, razkol! V tem mnenju nas potrjujejo posebno še »Freie Stimmen« 5. aprila 1914. Prevzvišeni knez in škof dr. Kaltner je bil izvoljen za nadškofa v Solnogradu in »Freie Stimmen« podajajo pri tej priliki nek pregled cerkvene politike v zadnjih letih. Dva škofa postavljajo »Freie Stimmen« tu v nasprotju med sabo: Škofa Kahna in škofa Kaltnerja. Za škofa Kahna nimajo drugega nego preklinjanje in obsodbo. Starček živi na Tancenbergu popolnoma oslavljen, njegov duh je nekoliko že omračen; reči se mora, neprestano delo, velikanski napori, silne skrbi so ga premagale. Za tega velikega škofa, ki je reformiral vso škofijo, nimajo drugega izraza kot besede: »Sistem Kahn je skozi dve desetletji bil kakor prokletstvo za koroško ljudstvo.« (Ogorčenje.) On je kriv, da je duhovščina posurovela, da je začela politizirati, javno življenje na Koroškem se je za vlado škofa Kahna posurovelo in se zastrupilo. Posebno se škofu Kahnu očita, da je vzgajal slovensko duhovščino zato, da je hujskala in agitirala. (Viharni klici: Protestiramo!) On je bil nadloga za koroško ljudstvo. Oddahnila se je cela Koroška, ko je po 23 letih svojega pastirovanja moral odstopiti po svoji lastni krivdi! (Medklic: Antikrist si je oddahnil. — Veselost.) Temu škofu Kahnu stavi se nasproti škof Kaltner in se ga slika kot škofa popolnoma drugega kova. Posebno ga hočejo »Freie Stimmen« postaviti v nasprotje s Slovenci. Od začetka je menda škofa Kaltnerja posebno oplašilo, češ, da je slovenska duhovščina v narodnem oziru »nahujskana in prenapeta«.

Kot obtožnico proti »Miru« citirajo to, kar je »Mir« pisal leta 1910., ko je bil škof Kaltner za krškega škofa imenovan, namreč: »Slovenci občutimo imenovanje škofa dr. Kaltnerja kot najnovejšo rano na telesu slovenskega ljudstva koroškega.« Hvalijo nadalje škofa Kaltnerja kot zmerne škofa, ki da je z nasprotno stranko, z nemškimi nacionalci prijateljsko, da, celo zaupno občeval. Hvalijo ga, ker je več nemškim občinam dal nemško božjo službo. Grajajo pa slovensko duhovščino, češ, da je bila zlobna in uporna proti škofu. Hvalijo škofa Kaltnerja, da se je glede narodnega vprašanja dal informirati tudi od nasprotnikov. Na to dejstvo in žalitve mi koroški Slovenci nikakor ne moremo in ne smemo molčati. Nemški »Freisinn« nas goni vedno v zakristijo in cerkve. Kaj s tem hoče, je jasno. (Klici: Razumemo »Freie Stimmen«.) Pravijo, da bodo vse storili, da se Koroška osvobodi od »klerikalnega objema« (Veselost); toda zdaj vemo, da nemški »Freisinn« stopa tudi za nami v cerkev, v žagrede, da nam antikrist hoče diktirati tudi župnike, kaplane in škofe! Da, tudi v lastni hiši ne bi smeli več govoriti po svoje! In kedarkoli se zdaj dober, skozinsko pošten slovenski župnik hoče postaviti na kako faro, ima nemški »Freisinn« svojo nasilno roko vmes. In sedaj nas koroške Slovence blati, ker smo glede škofa izrazili svoje želje. Mi moramo tukaj jasno in slovesno protestirati proti takemu umešavanju najzagrizenejših sovražnikov v naše cerkvene zadeve! (Viharno odobranje in klici: Protestiramo!) Koroški Slovenci smo v resnici pohlevno in vdanostno prosili, da naj se nam da škofa, ki zna slovensko. Pravico prošnje pa ima vsak beruč. In te pravice si mi tudi zdaj ne pustimo vzeti! (Odobranje.) Tudi za bodočnost prosimo udano pristojne oblasti, da naj se nam da škofa, ki razume tudi nas, ki zna slovenske ovce pastiti, ki zna tudi z nami govoriti. (Viharno odobranje.) Od leta 1882. naprej nismo imeli škofa, ki bi bil znal go-

voriti našemu slovenskemu ljudstvu v slovenski besedi. Ali nismo ostali mirni, nismo to mirno pretrpeli? Škof Kahn je bil v resnici skozinsko cerkven mož, zaradi tega smo se nekoliko udali v svojo usodo. Toda s tem ni rečeno, da bi ne mogel in ne smel priti škof, ki razume našo govorico. Naša iskrena želja je, da se nam kot katoliški stranki da možnost stika z dušnim nadpastirjem, želja, ki je še posebno opravičena, ker po izidu državnozbornih volitev velja v javnosti oficijelno naš volilni okraj edini v celi Koroški kot katoliški volilni okraj. Mi nikdar nismo cerkvene politike vlačili na javne shode (Klici: Res je!); to so začeli nemški nacionalci. Dr. Artur Lemiš jo je privlekel v Sinčovas in zato smo dolžni, da na to tukaj odgovorimo. Vprašam vas, ali je to za Nemce kaka krivica, če želi koroško slovensko ljudstvo, da njegov škof govori v slovenski besedi? (Odobranje.) Mi nismo sovražniki nemških škofov, ali to smemo zahtevati, da se nam da škof, ki zna tudi slovensko! Te želje nam ne sme nihče prepovedati, najmanj pa nemški »Freisinn«, ki vero najbolj sovraži. (Pritrjevanje.) Nemškimi krščanskimi socialcem pa moramo klicati v spomin, da mora naš cilj biti katoliška Koroška, ki je nemškega »Freisinn« prosta. To stranko moramo javno pozvati in prositi, da naj se nikakor ne uklanja nemškonacionalnim frazom, ampak da naj se zaveda, da je končna zmaga proti nemškemu »Freisinnu« le mogoča na skupni podlagi, to je na krščanskem temelju! (Odobranje.) Naj že enkrat opusti ono agitacijo za nemški »Schulverein« (Odobranje), naj že enkrat »Kärntner Tagblatt« odpre svoje oči ter naj vidi krivice, ki se nam godijo, ne pa samo krivice, ki se godijo Albancem. Naj opiše tudi še enkrat koroški vilajet, ne samo vedno srbske vilajete! (Viharno odobranje.)

Kultura laži, gnilih jajc, blata in

Ljudski tabor! To ime gre po vsej slovenski Koroški in navdušuje naše trpine. Pojdimo na tabor trkat po pravice! To je bil glas, ki je šel med Slovenci. In temu glasu se je odzvalo do 4000 mož in mladeničev. Najmanj še enkrat toliko bi jih bilo, zlasti še iz oddaljenih občin, ko bi ne bilo ves dopoldan neprestano deževalo in pršilo. Veliko jih je ostalo doma, mnogi pa so se, že na potu, vračali, ker so menili, da vsled dežja ne bo tabora. In vendar ta sijajen tabor! Je bil pač izraz ljudske volje, odmev naroda, ki ječi pod krivicami. Ljudje so bili navdušeni, da se ne da popisati. Ravnotako so pa sikali nemški nacionalci in njihovi podrepani, nemškutarji, te žalostne figure in izrodek človeštva. Da bi prikrili veličastvo tabora, so se poslužili starega svojega orožja, laži. Naši ljudje so se zdaj na lastne oči lahko prepričali, kako nesramno da lažejo lurovski listi, kakor so »Freie Stimmen«, »Bauern-Zeitung« itd.

Tolažbe iščejo v — lažeh.

Na tabor je prišel »špiclat« neki Sima, renegat; pravijo, da je menda nastavljen pri deželnem kulturnem svetu. Ta je prišel poročat za nasprotno listo. Ker pa poba ne pozna navadnih manir in se ni prišel predsedstvu tabora predstaviti, bi ga bili lahko z mokrimi cunjami pognali, toda pustili smo ga, da se je za smrekami plazil kot človek s slabo vestjo in napejal oči in ušesa, da bi dobil kaj priložnosti, da bi dal duška svoji lažnjivi renegatski duši. Ta poba je pisal v »Freie Stimmen«, da se je »slovensko-klerikalni tabor ponesrečil«, da je bilo na shodu kvečjemu le 900 do 1000 udeležencev, pa še od teh povečini ženske, otroci in napol odraščeni fantje. Iz Kranjskega in Štajerskega in raznih krajev Koroške, pravi, se je pripeljalo 230 ljudi. O dr. Krekovem govoru, ki ga objavljamo dobesedno po stenografičnem zapisniku, je poročal: »Isti govornik (dr. Krek) je dal duška svojemu veselju, da sta Srbija in Črnagora postali večji in močnejši. Videl je »narod bratov od Alp do Črnega morja«. Trdi, da je na taboru govoril posla-

nec Ravnihar, ki pa sploh ni bil na taboru. Podčrtuje, da je govoril živinorejski inštruktor iz Kranjskega; g. Krištof je pa naše, koroške gore list in žvabeški domačin, ki pa si je moral iti iskat kruha na Kranjsko, ker koroški deželni kulturni svet ne mara takih odličnih strokovnjakov, če so Slovenci, ampak nastavlja raje take »učenjake«, kakor je n. pr. renegatski Sima. Par dni pozneje pa trdijo »Freie Stimmen«, da se je udeležilo tabora le 300 do 400 ljudi, priznajo pa, da je v Šmihel prišlo kakih 2000 ljudi, o katerih pa pravijo, da so bili le pobožne duše, ki so šle k Sv. Katarini v cerkev, tabora da se niso udeležile. »Stara sleparija«, tako pišejo »Freie Stimmen«, »naših ljubih nasprotnikov je, da svoje politične demonstracije združujejo vedno s cerkvenimi slavnostmi, da bi se v slučaju neuspeha mogli sklicevati na množico. Toda tej slepariji že davno nihče več ne nasede.« Ta laž, gospodje pri »Freie Stimmen«, je bila pa malo preslabo preiščljena. Pri Sv. Katarini namreč sploh ni bilo nobene božje službe in pri cerkvi sploh ni bilo žive duše. Pa tudi v Šmihelu ni bilo nobene cerkvene slovesnosti. Le ena tiha maša je bila ob tričetrt na dvanajst za tiste, ki bi doma ne bili mogli zadostiti cerkveni in božji zapovedi.

Tem lažem je postavila krono na glavo »Bauern-Zeitung«, ki jim je dodjala še to laž, da je bila večina zborovalcev na taboru iz Štajerskega in Kranjskega, koroških Slovencev pa da je bilo le malo. Razven povabljenih poslancev iz Štajerskega in Kranjskega sploh nobenega človeka ni bilo iz omenjenih dežel na tabor. Pač pa je bila na taboru velikanska množica koroških Slovencev. Zdaj se naši ljudje lahko sami prepričajo, koliko da je verjeti poročilom nasprotnih listov. Psa se pozna po lajanju, mačko po repu, nemškonacionalne liste pa po lažeh. Brez laži bi sploh ne mogli obstati, ne nemškonacionalna stranka, ne njeni listi. Z lažmi se vzdržujejo. Zato tem ljudem, tem listom nobene vere! Nikdar in nikoli in v nobeni reči!

Kakor noč in dan.

V Sinčivasi so imeli naši ljudje priložnost, spoznati, koliko je vredno zatrjevanje nemških nacionalcev, da hočejo s Slovenci v miru in ljubezni živeti. Rane in odtiski udarcev, ki jih čutijo še sedaj naši mirni ljudje, bi vedeli o tem veliko povedati, ko bi mogli govoriti. Spoznali so pa tudi lahko, koliko so vredni tisti šlevasti Slovenci, ki se obešajo tem ljudem za škrice in tulijo ž njimi. V Sinčivasi so pokazali Nemci svojo hvalisano kulturo. Bog nas varuj take lažikulture! Lemiš je govoril tam o slovenskih Messerstecherjih, ali plačani, najetji krappfelderski ravfovcji so imeli seboj brušene nože. Kak razloček med sinčevaško hecarijo in slovenskim taborom! Kakor noč in dan! Ko bi bili Nemci vendar prišli v Šmihel, da bi se bili naučili od Slovencev malo manir in kulture! Tako se zboruje pač samo pri nas Slovencih, ki imamo pošteno ljudstvo, poštene može in mladeniče. Ker kar je pri nas izvržka, pijancev, svinjarjev, šnopsarjev in raufovcev, to spada vse k nemškutariji, katere se moramo mi pred tuji sramovati, ker sama ne pozna nobene sramote.

Skomine nemškonacionalnih raufovcev.

Dokazali smo že enkrat, da so nemški poglavarji za Sinčovas naročili raufovce iz vseh mogočih krajev in jih pošteno plačali. Gotovo so morali globoko seči v žep, ker so se tudi posvetovali, če ne bi poslali tudi v Šmihel raufovcev, pa so nekateri rekli, da bi jim prišlo predrago. Nekateri rudarji v Črni so pripovedovali, da se že veselijo na Šmihel, ker bodo dobili od »Unije« (!) zopet plačano kakor za Sinčovas in bodo lahko zastoj pili, malo pretepa, to je pa tako špas. Nemci so se res posvetovali, ali bi šli na tabor razbijati ali ne. Večina je spoznala, da ne bodo nič dosegli in je odsvetovala. Celovški profesor, znani hecar dr. Angerer, dr. »hausknecht« p. d. zobozdravnik Bruggen in celovški »kmet« dr. Herbst pa so se zavzemali za raufanje. Angerer je rekel, da bo na svojo roko napravil demonstracijo. Ko pa so zvedeli, kako velikansko zanimanje in gibanje je med ljudstvom za tabor, jim je srce v hlače padlo. Pliberška fakinaža je bila že čisto pripravljena.

Pliberška fakinaža.

Za špijona je služil fakinaži in njenim voditeljem pismonoša Steidl, ki je nesel na tabor brzjave. Da bi prikriji svoje špijonstvo, je prepeval slovenske pesmi in klical »živio«. Ko se je vračal, se je vsedel na kočijo k Eberweinovemu fijakarju in vso pot na vse grlo kričal »heil«. Kakor ukazano, se je vrnil hitro nazaj v Pliberk povedat, koliko da je ljudstva na taboru. Korajža je fakinaži splavala po vodi. Zamujeno je pa hotela popraviti zvečer, ko so se naši na vozovih vračali skozi Pliberk. Kakih 150 šolarjev, vajencev in druge mladine so oborožili z gnilimi jajci, blatom, pečevjem, da so jih metali na vozove. Pri Metnitzovi hiši je padal prvi »dež« na Slovence, drugi pred cerkvijo, kjer je en kamen zadel enega naših na čelo. Na glavnem trgu je bila pa zbrana glavna fakinaža, ki je z železnimi kaveljni skušala potrgati vence in zastave z vozov. Posebno so se v ozadju repenčili pliberški zdravnik dr. Herbst in neki Ankele, proti kateremu smo slišali iz ust naroda celo kopo pritožb, kaj si vse dovoljuje to nesramno človeče na pošti nasproti slovenskim strankam. Čudimo se, da ljudje take nesramnosti požirajo. Ljudstvo je posebno razjarjeno nad pliberškim učitelstvom in pravi, da je počenjanje pliberške mladine več ali manj sad vzgoje v pliberški šoli. Neki kmet nam je poslal dopis, v katerem da duška svoji opravičeni nevolji nad razmerami na pliberški šoli in piše med drugim: Gospoda nadučitelja Huberja in učitelja Sorga vprašamo, ali je to tudi lepo vedenje, ako šolarji napadejo koga na cesti in ga omečejo z blatom? Ali je to vedenje menda posledica tega, ker so pred enim letom s silo in zoper voljo vseh slovenskih starišev pobrali slovenske katekizme in uvedli nemške? Mi smo slovenske katekizme sami kupili in jih zahtevamo nazaj; tudi svoje otroke moramo sami preživljati, zato bomo sami odločevali, v kakšnem jeziku se bodo učili, ne pa nemški učitelji!

Angererjeva predstraža.

Vozove, ki so vozili od postaje na Pliberku proti Šmihelu, sta pozdravljala, menda pri Skublju, če smo prav poučeni, pred hišo dva — srajčnika, ki sta komaj že usta odpirala, pa vendar na vse grlo vpila »heil«. Dokaz, kako nasprotniki že nežno mladino v prvih otroških letih razhujskajo in ji vsadijo v srce kal sovraštva do slovenskega naroda. Brezvestnost brez meje!

Nemškutarska posurovelost.

Kako grda je nemškutarija, dokazuje dopis iz Štebna pri Globasnici, ki poroča o nezaslišani posurovelosti in nesramnosti nemškutarije to-le:

»Vriskajoče in navdušenja polne so se vračale naše čete od tabora pri Sv. Katarini. Ker pa pelje cesta skozi našo vas, jih je moral seveda nekaj tudi tod mimo. Našo nemškutarijo je pa sijajno uspeli tabor strašno grizel, ker jim je vzbujal izdajalsko vest. »Gospa« Kapova, »gospa« Jernova in »gospa« Knezova so se zbrale s svojimi otroci pri Knezu in ugibale, kaj bi »našpilale«, da ohladijo svojo jezo. Slednjič so iztuhale nekaj posebno lepega. Ko se je pripeljal mimo en voz dobrolskih udeležencev s tabora, so navajale nekega šest let starega fanta, da bi odprl hidrant pri vodovodu, ki ga rabimo v slučaju požara ter bi tako poškopil na vozu sedeče. Ker je bil fantič preslab in ni mogel izvršiti povelja, so priskočili ga. Jernova mati. Pod krepkimi rokami te žene se je hidrant pustil odviti in čista voda je pritekla na dan ter poplaknila cesto in malo »pofrišala« tudi konje in voz. Jernova mati pa, veseli tega dejanja, so jo takoj odkurili nazaj h Knezu ter prepustili nadzorovanje hidranta šestletnemu fantu, ki je pa tudi zbežal. Sveta jeza poprime vse, ki so sedeli na vozu in eden izmed njih skoči z voza in zavpije: »To ste nalašč napravili; tako vzgajate svoje otroke!« To so imele te visokorodne gospe kmetice še za višek predrznosti. Ena izmed njih je našo družbo fotografirala na čisto poseben način, ki pri ljudeh, ki imajo le še trohico sramote in olike, ni v navadi. Obrnila jim je namreč hrbet, prijela spodaj pri peti janko in srajco ter..... In to vpričo otrok! Fej! Stokrat fej! Dr. Lemiš, vzgledujte se nad kulturo, ki jo pri-

naša v naše kraje vaša stranka! Tako kulturo odklanjamo!

Še dva dokaza kulture.

Iz možiške doline: Ko so se v nedeljo, dne 17. t. m., vračali možiški možje in fantje, po številu 65, na okinčanih vozeh od slovenskega tabora domu, se jim je pripeljal nasproti v Spodnjih Libučah hlapec pliberškega fijakarja Eberweina, ki jih je na vso moč nahrulil s »heil, heil!«. Naši trezni možje in fantje so ga zaničljivo prezirali!

Železna Kapla: Ko smo se vračali z ljudskega tabora, so nas pri Miklavcu ponoči nahrulili s hajlanjem, mi smo jim seveda odgovorili s krepkimi živio-klici. Na trgu nas je nahrulil neki šnopsar: »Kaj so to za ene proklete barabe, da jih je toliko?« Mož je začel razgrajati po trgu, prav po socialnodemokratski maniri.

Na dan tabora so se v Šmihelu prikazali tudi nekateri hlapci gostirja Krauta na Bistrici in hajlali, med njimi neki Prosenov iz Globasnice. Tem revežem ne zamerimo, ker ne vedo, kaj da so in kaj da delajo. Reklo se je pa, da jih je »okrasil« s frankfurtarskimi trakovi in jih našuntal g. Kraut.

Prepričani smo, da je med vrstami nemškutarjev več mož, ki so osebno poštenjaki, pa le zaslepljeni in zapeljani. Tem kličemo: Ven iz stranke nemškonacionalnih podrepnikov! Ven iz vrste raufovcev, šnopsarjev po poklicu! Ven iz vrste nesramnežev in klafačev! Ven iz vrste surovežev in z narodnim izdajalstvom na čelu zaznamovanih ljudi, da si ne omadežite lastnega, poštenega imena! Za vzgled, kako sodijo po svetu o narodnih odpadnikih (renegatih) sledeče: Iz Bukarešta poročajo, da je profesor Jorga izjavil, da je mesto, na katerem je sedel v akademiji znani rumunski renegat Mangra, državni poslanec na Ogrskem, pokrito z velikim črnim križem, pod katerim je napis: »Umril je!« Na tem mestu ne bo nihče več sedel.

Odgovor, ki ni odgovor.

Na naše pritožbe o stališču »Kärntner Tagblatta« v narodnih vprašanjih, je »K. T.« odgovoril dne 24. majnika. Toda njegov odgovor ni noben odgovor. Konstatirali smo, da se »K. T.« samega strahu pred »Freie Stimmen« ne upa na dan s svojimi principi v narodnih vprašanjih in ga pozvali, naj se ne lovi v meglenih frazah in obdolžitvah, ampak naj nam pove, katere da so tiste naše »neutemeljene šovinistične zahteve«. Naj se izjavi, ali pozna knjigo »vilajet« in kako stališče da zavzema nasproti posameznim našim zahtevam. Toda »K. T.« se je v dolgem ovinku zopet izognil tem vprašanjem; zato je pa v tem ošabnejšem tonu ponovil svoje neutemeljene obdolžitve in da jih podpre, docela ubral pot nemškonacionalnih listov. Pa tudi malo zavil je. Mi nismo trdili, da se ne upa odgovarjati na nasprotno napade na lastno hišo, pač pa da se ne upa na dan s katoliškim načelom enakopravnosti. Tako je! Tudi v zadnjem odgovoru se je izognil odgovoru na ta vprašanja.

Zato pa še enkrat zatrjuje, da je slovenska duhovščina sokriva »gibanja proč od Rima«. Trpke besede nam silijo v pero ob tem nečuvnem napadu na našo vzorno slovensko duhovščino, ki dela s tako požrtvovalnostjo in samozatajevanjem za sveto katoliško stvar, kakor morda nikjer drugod. Toda raje molčimo, ker ne maramo odgovarjati nemilo za nedrago! Za svojo trditve »K. T.« ni prinesel nobenega dokaza, ampak zopet le gole trditve! Če bi mi operirali s »Tagblattovo« logiko, kar Bog obvaruj, bi lahko dokazali, da se ponekod brezverski liberalizem med našim ljudstvom širi, ker ne sliši božje besede v cerkvi v maternem jeziku. To pa ne velja morda za kake posamezne privandrane uradnike!

Nezaslišano pa piše »K. T.« glede patriotičnega stališča našega glasila. Pozitivnega ni mogel sicer ničesar navesti; zato pa mu očita, da je pisal za časa balkanske vojske srbske članke, ker ni odobral politike naše slepe diplomacije! Med Nemci se v tem oziru začinja daniti, le »K. T.« še tava v stari temi in menda meni, da bi bili morali Slovenci peti slavospeve Turkom! Za dokaz navaja, da je naš list objavil darove za srbski rdeči križ, ki so se povsod nabirali razven pri notoričnih načel-

nih sovražnikov Jugoslovanov. Ali zahteva »K. T.«, da naj bomo bolj državni kakor država, ki je tudi darovala za srbski rdeči križ? Naj velja »Kärntner Tagblattu« v tem oziru odgovor poslanca Grafenauerja na taboru v Šmihelu, da imamo Slovenci pravico do krščanske ljubezni ravnotako kakor Nemci! Potem naprtuje »K. T.« »Miru« vse, kar se je godilo za časa vojne na Češkem, karkoli so govorili slovanski državni poslanci; čudimo se le še, da nas ne dela odgovorne za to, kar se je pisalo in govorilo kdaj v Srbiji sami. Pravi, da se je na Koroškem uganjal pravi srbski kult, da so se podobe srbskih in črnogorskih vojskovodij postavljale v izložbe. Takala abotna očitanja so pač le dokaz, da je »Tagblattovo« sumničenje brez podlage in prav grdo! Za božjo voljo! »Kärntner Tagblatt« je sam prinašal take podobe, celo podobe balkanskih vladarjev! Ali »K. T.« ne čuti, kako se bije po zobeh? Kot zadnji trumf pa še pravi, da so osebe, ki uredništvu »Mira« po poklicu ne stoje daleč strani, klicale »Živio Nikita!« Zopet pavšalno sumničenje, ki ga je »K. T.« pobral iz kake lutrovske »Bauern-Zeitung«, ki je prinašala take laži, ali pa od kakega svojega poročevalca, ki stoji nemškimi proticerkvenim listom ravnotako blizu kakor »Kärntner Tagblattu«!

Z najodločnejšim protestom zavračamo take neosnovane in nesramne denunciacije! In to si bomo dobro zapomnili!

Politični shod v Podljubelju.

V nedeljo, 24. majnika, se je vršil v »Delavskem domu« v Podljubelju političen shod. Kljub temu da se je za političen shod prosilo šele zadnje dni in je bila vrhtega v Glinjah takoimenovana »kranjska nedelja«, se je zbralo na shod lepo število naših somišljenikov, da je bila dvorana zasedena. O zunanjih politikah naše države z ozirom na zasedanje delegacij v Budimpešti je poročal g. Smodej iz Celovca. Med vihnim odobravanjem zborovalcev je označil sedanjo politiko države kot protislovansko in državni škodljivo zunanjo politiko, ki smo jo Slovenci s patriotičnega in gospodarskega stališča obsojali. Nasprotniki so nas zato po vsej krivici imenovali izdajalce. Sedaj pa, ko so začeli žepi nemških kapitalistov čutiti pogrešnost te politike in so avstrijski izvoz na Balkan izpodrinili Francozi, Lahi in pametnejši Nemci iz rajha, so začeli patenrirani »patrioti«, ki ob vsaki priliki pojejo »Die Wacht am Rhein« in častijo Bismarka, pobirati stopinje za nami. Tako kakor n. pr. princ Windischgraetz v ogrski delegaciji naše zunanje politike ni nihče obsodil. To, kar je povedal v delegacijah dr. Šusteršič o trozvezi, je pri nas že ljudsko mnenje; na jugu naše države se dela laška politika in se daje kruh Lahom iz Italije, da se ne vznemirja laško zaveznico; naše domače ljudstvo se pa seli v Ameriko, Srbijo in Makedonijo; med velikanskim odobravanjem zborovalcev zahteva govornik, da naj naša država na znotraj in zunaj ne dela ne laške, ne nemške, ampak avstrijsko politiko! Kratkovidnost naših diplomatov je neverjetna. Pred več kakor enim letom je naše časopisje napovedovalo, kaj bo v Albaniji, kjer je sedaj punt in je knez v nevarnosti, da bo Italija izkoriščala Albanijo proti nam, toda grof Berchtold je še sedaj mnenja, da ne bo nobenih hujših posledic! Tako je tudi z nacionalnim gibanjem Lahov v Italiji. Ljudstvo ima po ustavi pravico, zahtevati drugačno politiko! Sprejeta je bila soglasno resolucija, v kateri se protestira proti sklepu občinskega odbora v Podljubelju, s katerim se pridružuje ta občinski odbor resolucijam na nasprotnem shodu v Sinčivasi. V resoluciji se je konstatiralo, da je bil ta sklep storjen od zastopnikov 1. in 2. razreda, ki so bili dobili okoli 20 glasov pri občinskih volitvah. Zato njihov sklep, storjen ob protestu naših zastopnikov ni izraz ljudskega mišljenja, ampak star »švindeli«, ki ga nanovo poskušajo nasprotniki. Za lažnjivi, hinavski sklep »Koroška Korošcem!« sta glasovala c. kr. gozdar Buda in neki Riess, ki oba nista Korošca in sta tako potrdila, kakšen švindeli da uganjajo nasprotniki s tem klicem! Shod se je soglasno pridružil resolucijam na taboru v Šmihelu.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Punt v Albaniji.

Esad paša je bil aretiran; na italijanski ladji so ga prepeljali na italijanska tla, kjer bo prost. Pod častno besedo je moral obljubiti, da se ne vrne v Albanijo, dokler ga ne pokliče knez Wied. Mohamedanski Albanci se puntajo naprej. Knez Wied se je samega strahu vkrcal s svojo družino na ladjo, pa se je pozneje zopet vrnil. Laški listi so se vsajali zoper našo državo in se zavzemali za svojega ljubljence. Malisori, katoliški Albanci, so prišli v velikem številu v Drač, da branijo vladarja. Na zahtevo laške vlade pa so morali zopet oditi, so jih vkrcali na avstrijsko ladjo, ki jih je peljala do Sv. Janeza Medua. — Italijanski poslanec Bisolatti priobčuje v »Messengeru« članek, v katerem povdarja, da je prišlo med Avstrijo in Italijo glede Albanije do strahovitega tekmovanja. Bisolatti pravi, da Italija ne sme za nobeno ceno pristopiti, da bi se avstrijski vpliv v Albaniji ojačil. Treba da se je obrniti na Nemčijo za pomoč, da pomaga Italiji. Bisolatti zaključuje: »Italija se nahaja danes v onem položaju, kakor je bila pred leti, ko je bil zanjo edino opravičilo za trozvezo: strah pred Avstrijo.« — Albanci so se spuntali, ker ne marajo princa Wieda, ker ni mohamedanec. Zahtevajo, da se Albanija vrne Turčiji. Albanska vlada prosi velesile za 50.000 mož vojaštva, da uduši punt in uredi razmere. Rusija in Francoska sta pa odločno proti! Kdo ve, kaj se zna zopet izplesti iz te nesrečne Albanije!

Šolstvo.

Iz dežele pravljic. Ob koroško-štajerski meji je znana sledeča, žal resnična »pravljica« iz kraljestva »Märchenerzähler«-jevega: Na Tolstem vrhu je živel svoj čas mož, med slovenskim ljudstvom pravcat tip nemčurja, učil in mučil je slovensko deco po čurja, učil in mučil je slovenske oblasti. Temu možu je bilo ime Lienhart. Izboren učitelj! Ker posebne vse- in samonemške koroške razmere zahtevajo po ukazu deželnega šolskega sveta, naj učitelj ne govori v slovenski občini slovenski, ker je Koroška na zgoraj samonemška, pa tudi v slovensko-nemški šoli ne, ker slovensko-nemške šole so nemške šole, kakor kažejo na zunaj že razni napisi in pozdravi »Scott, Hot, kot«, namesto »Grüß Gott!«, česar pa otrok tudi ne ume; na znotraj pa dokazuje to nepobitno dejstvo, da slovenski otroci iz slovensko-nemške šole niti slovenske črke ne poznajo: »Den ersten Teil des Abecednik übergeht man bald, das ist bei uns allgemein üblich.« Tudi veliki pedagog Benda, Volksratov lakaj in deželni šolski nadzornik, pravi, da se mu ne gre za pedagogično, ampak le za politično zmožnost; pravi tudi, da ne zadošča, če je učitelj le dober učitelj, ampak se mora vdati istim, kateri predstavljajo nemškonačionalno stranko. Najbrž kakor on in po njegovem zgledu! — In vzor-učitelja Lienharda na Tolstem vrhu ni več. Prišli so — hecarji — ter nezaslišano zahtevali disciplinarno preiskavo, ker je vendarle po tradiciji in višjih željah ravnal: mučil in trpinčil slovensko deco, cepil strup v krvaveče srce koroškega Slovenca. Pa le brez strahu! Preiskavo vodi sam pokrovitelj nemčurskega učiteljstva, objektivni in pravični deželni šolski nadzornik Benda. A kako? Deželni šolski nadzornik je povabil prizadeto učiteljsko osebje iz Tolstega vrha v svrhu ustnega opravičenja v Velikovec, se pred podložnim učiteljstvom ponižno opravičeval, skoro da jih ni prosil oprostjenja, predložil jim že doma v Celovcu lepo spisan protokol v podpis in disciplinarno preiskava je bila vsem v zadovoljstvo končana. Vsem? — Nam ne! Nikoli ne!

Steckenpferd-

lilijnomlečnato milo

slej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

Sveta vojska.

Seja slovenske »Svete vojske« za Koroško v Celovcu v petek, dne 22. majnika 1914 ob pol osmih zvečer v hotelu Trabesinger je bila velezanimiva. Udeležili so se je razen skoro popolnega odbora in znanejših

celovških bojevnikov na polju treznostnega gibanja tudi veleblagorodni gospod baron Roscher-Rath Ivan, c. kr. podpolkovnik v pok. ter c. kr. vojaški kurat msgr. Rafko Kozák. Pokazalo se je, da postaja boj zoper gnjusno pijančevanje, zlasti zoper ostudno in kvarljivo žganjepitje skupna aktualna (nujno važna) zadeva izobraženstva in preprostega ljudstva. Po zanimivem poročilu predsednika dr. Val. Rožič-a o dosedanem delovanju se je raztresalo o mnogih stvarnih in krajevnih zadevah, ki čakajo v bližnji bodočnosti dejanskega uresničenja. Pred počitniško dobo še se bo napravil v Celovcu velik shod, na katerem nastopijo v e š č a k i svetovojne misli. — Vsem v vednost naj služi, da se v hotelu Trabesinger dobivajo tudi različne brezalkoholne pijače.

IV. avstrijski protialkoholni kongres se vrši letos o Binkoštih od 30. majnika do 1. junija 1914 v Brnu na Moravskem. Kolikor vemo, bo slovenska protialkoholna organizacija na tej skupščini zastopana po svojem generalnem štabu. Spremljajo jih tudi slovenske koroške simpatije!

Globasnica. Ustanovni shod se je vršil dne 10. majnika 1914. Zborovalcev je došlo do 200 iz vse okolice; vsled neljube zakasnelosti se spored ni mogel v nameravanem obsegu izvršiti in je škoda, da so mnogi že pred začetkom odšli. Govoril je vsled tega le sam škofijski voditelj, č. gosp. župnik kazaški Tomaž Ulbink, jako stvarno in zanimivo. Pristopilo je 44 udov, od teh so trije popolni in 41 je zmernežev z zdržanjem vsakega žganja; po spolu je 25 moških in 19 žensk. Pripravljamo se ravnokar na večje predavanje, ki se bo še pravočasno naznanilo.

Dnevne novice in dopisi.

Cesarjevo zdravje se je obrnilo na bolje in se cesar namerava podati v Ischl. Vsej Avstriji se je s tem odvalil težek kamen od srca.

Delegacija o koroških Slovincih. Dr. Korošec in dr. Šusteršič sta se v delegacijah v Budimpešti toplo zavzela za koroške Slovence in odločno zahtevala, da se napravi na Koroškem enkrat red in izvede postava. Odgovarjal jima je dr. Waldner, pa s takimi starimi in plitvimi trditvami, da ga je dr. Korošec sijajno zavrnil. Hvala jima za odločne in potrebne besede! Naprej za staro pravdo!

Botri, stariši! Ne dajte otrokom na dan svete birme nobenih opojnih pijač (vina, piva, žganja). Opojne pijače so za otroke strup. Namesto tega jim dajte kaj drugega bolj primernege. Vpišite jih v »Sveto vojsko«; s tem boste potrdili v njih delo Sv. Duha! — Tujci, ki pripeljete birmance iz dežele o binkoštih v Celovec, dobite za primerno ceno dobro kosilo v hotelu Trabesinger na Velikovski cesti št. 5, kjer se dobivajo tudi razne brezalkoholne pijače.

Katehetsko društvo ima svoj sestanek v četrtek, dne 4. junija, ob dveh popoldne pri Trabesingerju v Celovcu. Povabljeni vsi čč. gg. duhovniki, tudi neudje. — Načelstvo.

Slovensko gledališče v Celovcu. V nedeljo ne bodo v Celovcu gostovali igralci ljubljanskega gledališča, kakor je bilo naznanjeno.

Cvetlični dan v Celovcu. V soboto, dne 23. majnika popoldne je bil v Celovcu cvetlični dan. Šolarke so prodajale cvetlice na korist nepreskrbljene mladine. Nabralo se je 2535 K.

Pogreb Tomaža Košata. Na lastno željo, ki jo je izrazil Košat v svojem življenju, je bilo njegovo truplo pripeljano z Dunaja v Celovec. Stroške za pogrebne priprave poravnava dunajska občina, vožnjo po železnici koroška dežela in pogrebne stroške v Celovcu je prevzela mestna občina celovška. Pogreb se je vršil v nedeljo popoldne ob velikanskem navalu ljudstva. 622 pevcev je zapelo ob grobu najbolj priljubljeno Košatovo pesem »Verlassen«. Ali se je kateri izmed njih zavedal, da poje slovensko pesem, ki jo je Košat tako srečno in lepo vporabil in ji dal nemško besedo? Ob grobu so govorili celovški župan dr. Metnitz, v imenu pevcev učitelj Mavricij Paier in prijatelj rajnega učitelja Karol Kroat. Pokopališče v Trnjivasi še ni videlo toliko ljudstva in je množica na grobovih povzročila mnogo škode. Lepo pa ni bilo, da so brezštevilne vence prepeljali s kolodvora na pokopališče z loj-

terskim vozom. Kaj si bodo pa tujci o Celovčanih mislili! Pogreba se je udeležil tudi eksclenca gospod deželni predsednik baron pl. Fries.

Umrl je v Celovcu Ervin Knoch, po veri protestant, katerega truplo so prepeljali v Curih v Švico, da je tam sežejejo. — Umrl je v Celovcu tudi Bogomir vitez pl. Schludermann, star 91 let, c. kr. poštni nadkontrolor v pok. in po Celovcu znana oseba.

Povodnji na Zg. Koroškem. Vsled nalivov so Drava in potoki na Zg. Koroškem tako narasli, da so prestopili bregove. Velik strah so prestali v Beljaku, kjer je narasla voda v poldnevu od 153 cm na 3 m 25 cm. En del mesta je bil pod vodo. Kraj Št. Agato je poplavila Zila. V Delahu je utonilo 5 mož in so brzojavno prosili vojaške pomoči. Iz Špitala poročajo, da so kmetje ob Dravi zapustili hiše in spravili živino na varno. Vsa Zg. Zilska dolina je v velikem strahu. V Kirchbachu so celo vojaštvo in vojaške barake v nevarnosti. Tudi Kanaška dolina je v nevarnosti, zlasti Ukve. Drava nosi mostove in les. Škoda je velikanska. V Labudski dolini se je odtrgal v torek oblak in je padala toča. Te vesti smo prejeli iz Beljaka ob sklepu uredništva v sredo zvečer.

Poizkušen samomor. V Št. Rupertu pri Celovcu stanujoča Magdalena Schwarz se je 22. majnika opekla, ker je hotela zavoljo revščine izvršiti samomor. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico.

Visoki Klek tujskemu prometu zapri. Posestnik Visokega Kleka (Großglockner) Willer v Bochumu namerava prepovedati pristop na tega hribolazcem tako priljubljene gorskega velikana. Vsled tega vlada povsod, kjer se za turistiko zanimajo, veliko ogorčenje.

Binkoštna veselica v Postojnski jami. Kakor vsako leto, vrši se tudi letos na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija velika binkoštna veselica v Postojnski jami. K jamski veselici, ki združuje vsako leto več obiskovalcev iz vseh delov sveta v svetovnoznani kraški jami, bodo tudi letos zopet vozili na binkoštni ponedeljek posebni vlaki iz Ljubljane, Trsta, Reke, Kormina in Gorice v Postojno.

Lepo se čita današnji oglas »Slovenske Straže«, s kojim se naročnikom turške srečke obetajo glavni dobitki po 400 tisoč in 200 tisoč zlatih frankov. Opozarjamo!

Sv. Peter pri Vašinjah. (Plakaten-fresser.) Nemškutarski učitelji imajo res interesantne postranske opravke. Na shodu v Sinčivasi so bili »Hausknecht«, o pustu v Velkovcu pustni norci — in naš učitelj pa se peča z uničevanjem plakatov. Za shod v Šmihelu dne 17. t. m. smo namreč nabili za zadnji dve nedelji vabila. Prvo vabilo je zginito čez noč, kot bi ga bil vrag odnesel. Drugo vabilo smo nabili zjutraj zgodaj, ter pazili, kdo da ima poseben interes na tem. In res se je pokazala zjutraj okrog 7. ure častljiva oseba učitelja Janacha. Dober tek! Če rabite še par plakatov — jih vam radi volje podarimo, da se vam ne bo treba toliko truditi. Zanimivo je, da se učitelj Janach plakatov za sinčeveški »Kärntnertag« ni dotaknil — vabila na naš shod pa ga zelo bodejo v oči! Kakšne zasluge si le mislite pridobiti za take junaške čine? Plakat je ta gospod našel — k šolarskim mašam pa ne najde!

Brnca (birma — občinske volitve). Dne 12. majnika nas je počastil prevz. gospod knez in nadškof dr. Boltežar Kaltner s svojim obiskom ter podelil zakrament sv. birme 88 otrokom. Naše ljudstvo se je tega pa tudi zavedalo in delalo z vsemi silami, da smo dostojno sprejeli svojega nadpastirja. Le kdor živi med priprostim narodom, ve koliko dela in truda prizadenejo takšni sprejemi. Vendar človeka veseli, ko vidi, da se vse to zgodi iz notranjega verskega prepričanja, ne pa za denar. Omeniti mi je še, da je Brnca zvesta svojim starim tradicijam pokazala pri tej priliki, da bivajo tod Slovenci, ki se ne sramujejo svojega maternege jezika: Mogočna slovenska trobojnica je plapolala raz Žvižgovčevo gospodarsko poslopje in zvečer so naše vrle pevke in pevci (stara garda) pod izkušenim vodstvom gosp. organista Miklaviča napravili prevzvišenemu lepo slovensko podoknico. — Drugo, kar vam imam, gospod urednik, sporočiti je, da se vrše 24. junija v naši veliki občini občinske volitve. Razmere so tak-

šne, da je marsikateremu izmed naših upadel pogum, češ, nič ne pomaga! Proč s temi črnimi, mehkužnimi mislimi! Slovenski kmetje Brnske, Štebenske in Loške župnije, pokažite vsemu svetu, da hčete biti in ostati lastni gospodje na svoji lastni zemlji!

Brnca. (Na naslov ces. kralj. železniške direkcije v Beljaku.) Naš postavljenec gospod Weingärtner je prestavljen k direkciji v Beljak. Kdo mu bo naslednik, se še ne ve. Upamo in terjamo, da dobimo uradnika Slovenca ali vsaj slovensčine zmožnega moža. Sicer spregovorimo o razmerah na našem kolodvoru prilično še več, za danes bodi povedano le toliko, da se sistematično nastavlja tu pri nas samo nemške uradnike, v novejšem času tudi priproste delavce. Slovensko delegacijo opozarjamo na Brnco, ki je v marsičem že podobna št. Ilju nad Mariborom.

Ukve. V ponedeljek zjutraj, dne 25. t. m. je preminila pridna in skrbna gospodinja in mati Marija Erat, po domače Mrčulova v 40 letu svoje starosti, po kratki bolezni; zapuščena moža in pet nepreskrbljenih otrok. Rajna je sicer že dalje časa bolehalo, a vendar ni nihče tega pričakoval, da jo neizprosna smrt iztrga iz naročja družine in jo položi v predčasni hladni grob. Podala se je še pred kratkim na našo planino, da bi okrepila svoje rahlo zdravje; toda volja božja je bila drugačna; vsled slabega vremena, ki je bilo ta čas, se je prehladila, kar je povzročilo njeno skoraj naglo, nepričakovano smrt. Sladko počivaj, draga mati, da prejmeš obilno plačilo za svoje tiho voljno trpljenje!

Podklošter. (Birma.) Po enajstih letih je bila dne 13. maja zopet birma v Podkloštru. Dne 12. maja se je odel ves Podklošter v praznično obleko. Hiše so bile okrašene s cvetjem, raz streh so pozdravljale zastave, na cerkvenem trgu pa se je zbirala ob mogočnem slavoloku množica, da pozdravi svojega nadpastirja. Točno ob 4. uri pop. zagrmel dol z zvonika topiči, zvonovi zapoje — knez in nadškof je došel. Sprejem je bil silno prisrčen. Za gosp. župnikom pozdravi kneza in škofa gosp. župan na čelu vseh obč. odbornikov iz fare podkloštarske, potem c. kr. uradništvo in orožništvo, požarna bramba in tukajšnja šola. Vreme je bilo krasno. Ne tako na dan sv. birme. Najprej dež in veter, nazadnje pa sneg in mraz! Cerkevna slovesnost se je izvršila ob nabito polni cerkvi. Cerkvni govor je imel gosp. župnik iz Loč Jožef Ogris. Zadel je s svojimi besedami pravo struno ter zazibal vse, mlado in staro v pravo razpoloženje birmanskega dneva. Zakrament sv. birme je prejel 274 otrok, 134 dečkov in 140 deklic. Ko pa je prišel za prevz. nadpastirja čas odhoda, se je vreme zopet zjasnilo. Pomenljiv in prisrčen je bil nagovor, s katerim se je mil. gosp. prošt in dekan H. Atzelhuber v imenu beljaške dekanije poslovil v župnišču od škofa, ki bode v kratkem nastopil solnograško nadškofijo. Ganjen je odgovoril prevz. knez in nadškof: Na Koroškem se misli, da rad in lahko zapuščam krško škofijo. Ni res, navadil sem se novega dela na novem domu in se tudi udomačil. Kadar sem prišel tekom teh treh let v Solnograd, vsekdar me je vleklo nazaj v Celovec. Če ne grem nerad v Solnograd, je pač vzrok to, ker dohira tam v roko zopet cilje in dela, ki sem jih pred leti nerešena pustil in katera ljubim kot otroke svojega duha. Veste tudi, da je tekla na Solnograškem moja zibel. Toda Visoki Turi nas ne bodo ločili, spominjal se bom duhovnih tovarišev na Koroškem. Spominjajte se pa tudi Vi v molitvah svojega bivšega škofa. — Ko je knez in škof odhajal, se je zbralo na trgu veliko ljudstva, ki je kleče sprejelo njegov višjepastirski blagoslov. Vsem pa je bilo skoraj pri srcu. kakor prvim vernikom, od katerih se je v Miletu poslavljal apostol Pavel z besedami: Ne boste več videli mojega obraza.

Strpnavas pri Šmihelu nad Pliberkom. Tabor, kateri se je vršil pri Katarini, je našega modrijana »Essad pašo« Horanta, pristaša šnopsa in »Štajerca«, tako razburil, da se je bati, da bi ne znorel. Ponedeljek po taboru se je udeležil šmihelske procesije, ki je šla v Dvor in je pri tej molil za giftno kroto »Štajerca« ter klical svetnika Linhartha na pomoč. Dr. Brejc in Podgorc sta mu

obtičala v želodecu, tako da mu diši še samo Metnicov šnops. Zadnje zimo enkrat se ga je naskal tako v obilni meri, da bi kmalu zmrazil, ko bi ga ne dobil, oziroma našel pošten Slovenec, kateri ga je potem spravil pod streho in ga tako rešil smrti. Gospod Essad paša Horant, svetujemo ti enkrat za vselej, da ostaneš rajši doma pri svojem frakelcu šnopsa in študiraš »Štajerca«, ne pa da bi hodil k procesijam zabavljat čez farje in mirne Slovence. Za to procesije niso. Ljudstvo je tvojih »navkov« sito! Pometaj raji pred svojim pragom, saj imaš zadosti smetivega.

Št. Tomaž. Občni zbor hranilnice in posojilnice v št. Tomažu pri Celovcu je bil na Križevno nedeljo, dne 24. majnika 1914 popoldne ob 3. uri v društvenem prostoru. Udeležba je bila srednja. Načelnik je poročal o poslovanju hranilnice, obrazložil računski zaključek za leto 1913., iz katerega so udje spoznali, da je bilo konec leta 1913.: 31 udov, promet 26.000 K, hranilnih vlog 21.233 K 39 h, posojil 20.748 K, vlagateljev 49, posojilajemalcev 18, obrestna mera za vloge 4½%, za posojila 5½%. G. Waldhauser, odbornik in blagajnik je prečital revizijsko poročilo. Ko je nato načelnik nadzorstva, gospod Kordaž potrdil, da je nadzorstvo našlo vedno vse v najboljšem redu, so bili stari odborniki načelstva na novo potrjeni. Č. gosp. župnik je oddal predsedništvo in za novega predsednika je bil izvoljen g. J. Kucher, posestnikov sin, po domače Ruš v št. Lorencu. Č. gospod župnik ostanejo nadalje odbornik in namestnik načelnika. Ker ni bilo posebnih predlogov, tedaj je predsednik sklenil zborovanje s poudarkom, da moramo biti ponosni na našo hranilnico in posojilnico, za njo delati, da bi se tudi v prihodnjem času lepo razvijala, kakor do sedaj v korist in pomoč svojim članom. »V slogi je moč«!

Hodiše. (Darežljivost.) Kakor vselej, nam priča zlasti letošnje leto o veliki požrtvovalnosti naših blagih faranov za svojo farno cerkev. Njim se imamo zahvaliti, da smo dobili, kakor smo že dolgo nameravali, nov in lep mrliški voz, ki je za deželo primeren in odgovarja zahtevam našega kraja. Že na tisti dan, ko so ga iz Celovca pripeljali, je moral služiti svojemu visokemu poklicu. Radi obilnih darov je nam bilo nadalje mogoče nakupiti dve lepi mašni obleki in nove cerkvene zastave za pranganje, za katere so posebno naši vrli mladeniči in dekleta darovale. Za vso dobrotljivost se vsem iskreno zahvaljujemo in kličemo: Bog poplačaj!

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Prireditve.

Sv. Tomaž.

Na Kristusov vnebohod popoldan ob treh je društvo »Edinost« uprizorilo v št. Tomažu na prostem pobožno igro: »Lurška pastarica«. Pred igro je pel mešan pevski zbor nekaj narodnih pesmi. Nato so dekleta lepo predstavile zgorajšnjo igro. Nekateri prizori so bili do sloz ginljivi. Udeležba je bila velika. Vreme je bilo lepo. Občinstvo jako zadovoljno, da celo navdušeno za igro. Med odmori so tamburaši veselo udarjali na tamburice. Bil je zopet en krasen popoldan, poln duševnega vžitka. Društvo bo še enkrat to igro uprizorilo in sicer na kvaterno nedeljo, dne 7. junija, da se je takrat tudi tisti udeležijo, katerim prvokrat ni bilo mogoče. Tedaj na svidenje!

Društvena naznanila.

Prevalje. Slovensko katoliško delavsko društvo ima v nedeljo, dne 7. junija, svoje mesečno zborovanje. Na dnevnem redu je govor, pobiranje članarine in slučajnosti. Tudi člani J. S. Z. morejo plačati udnino. Odbor.

Seja slovenske kršč.-soc. zveze za Koroško se vrši v četrtek, dne 4. junija 1914, ob 2. uri popoldne v hotelu Trabesinger v Celovcu. Vabljen ožji in širši odbor in zastopniki društev.

Št. Tomaž. (Igra.) Društvo »Edinost« priredi na kvatno nedeljo po binkoštih, dne 7. junija 1914, popoldne ob treh pobožno igro v petih dejanjih »Lurška pastarica« v št. Tomažu na prostem. Vstopnina kakor navadno.

Sadjarski tečaj priredi g. deželni sadjarski učitelj v Ljubljani M. Humeck na binkoštni ponedeljek popoldne ob 3. uri v Žvabeku. — Dne 7. junija, na nedeljo sv. Trojice, ob 3. uri popoldne v Šmarjeti pri Velikovcu. — Mladina, posebno fantje, naj se udeleže pouka v obilnem številu.

Slovensko čebelarstvo društvo za Koroško priredi v nedeljo, dne 14. junija, ustanovno zborovanje čebelarstva podružnice za št. Tomaž in okolico. Predava strokovni govornik iz Ljubljane. Zborovanje se vrši ob treh popoldne v društveni dvorani tik cerkve. Vabljeni so čebelarji iz cele okolice. Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu.

Šmihel nad Pliberkom. Izobraževalno društvo priredi na binkoštno nedeljo, dne 31. majnika, popoldne ob treh v dvorani pri Šacarju zborovanje z govorom, petjem in igro »Ribičeva hči«. Cel dobiček odda izobraževalno društvo šolarjem iz četrtega razreda za izlet. Komur je mar za pouk, pošteno zabavo in napravljanje veselja otrokom, naj pride!

Guštanj. Na binkoštni ponedeljek priredi izobraževalno društvo za Guštanj—Tolsti vrh svoje mesečno zborovanje. Na dnevnem redu je poučljiv govor in petje.

Sv. Peter pri Vašinjah. (Ustanovni shod »Čebelarstva podružnice«.) Na binkoštni ponedeljek se vrši v gostilni pri Zlietku v Kanareh s pričetkom ob pol 12. uri dopoldne ustanovni shod »Čebelarstva podružnice« za Sv. Peter pri Vašinjah s sodelovanjem slovenskega pevskega društva »Lisna«. Govornik o čebelarstvu pride iz Ljubljane. Gospod nadučitelj Kovačič nam pove nekaj gospodarskih drobtin. Prijatelji čebelarstva in petja, udeležite se tega shoda v prav obilnem številu. Vstopnina prosta. Pripravljalni odbor.

Cerkvene vesti.

Prestavljen je g. provizor Franc Mikula iz Gorenjč na Dholico. Gorenjče oskrbuje g. župnik Franc Uranšek iz Žvabeka. — Umrl je g. dekan Jož. Schreiner pri usmiljenih bratih v št. Vidu. Bil je vzoren duhovnik in je imel veliko vojsk s protestantovskimi nasprotniki. — Razpisane so župnije Dholica, Kokovo, Reberca in Solkovo. — Papež Pij X. so potrdili imenovanje kneza in škofa krškega dr. Kaltnerja za nadškofa solnograškega.

Na prodaj je hiša in zemljišče (14 oralov), lep gozd, travniki, polje, vse obsejano ½ ure od postaje Dobrlavas. Cena 7000 kron. Vprašanja: F. P., poštno-ležeče, Dobrlavas.

Bencinmotor na 4 konjske moči, je po ceni na prodaj. Več pove Mihael Rebernik v Gradnici, pošta Zrelc pri Celovcu.

Loterijske številke.

Trst,	20. maja :	75	16	42	85	7.
Dunaj,	23. maja :	29	68	34	87	54.

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

30. c. kr. drž. loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno na Dunaju dne 3. julija 1914.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 5, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. glavnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

Najhujše zlo je, ako si človek ne ve sveta, kar se pri največ ljudeh zgodi, kadar naj bi sebi ali drugim odpomagali pri revmatičnih ali protinskih bolečinah, bolečinah v ledjih, stranskem bodanju, križnih bolečinah itd. Ob takih prilikah bi se morali vedno spomniti, da mnogo zdravnikov priporoča v odstranjenju takih bolečin Fellerjev staropreizkušeni rastlinski esenčni fluid z znamko „Elza-fluid“. 12 steklenic tega priljubljenega domačega zdravila razpošilja franco za 5 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 67 (Hrvaško). Tudi Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko „Elza - kroglice“, 6 škatljic za 4 krone franco, naj bi se obenem naročilo.

Zahvala

Povodom smrti ljubljene soproge, matere, sestre, gospe

Marije Erat

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč spremit rajno k zadnjemu počitku. Zlasti se zahvaljujemo čast. gosp. župniku Fr. Ks. Mešku za tolažbo v boleznih, kakor tudi za genljiv govor ob grobu; slav. odboru posojilnice na Zili za krasen venec; cerkvenim pevcem, ki so pod vodstvom g. Mihe Grafenauerja, pevovodje pri Sv. Križu na Peravi, peli ob grobu genjlive žalostinke.

Marija na Zili, dne 26. maja 1914.

Anton Erat, soprog. — Anton, Jožef in Peter, sinovi. — Peter Vilč, brat.

Služba organista-cerkovnika

se odda — tudi takoj. Prosto stanovanje, mesečni dohodki najmanj 50 K. Neoženjeni rokodelci imajo prednost. V svrhu daljših pojasnil se priporoča osebna zglasitev pri župnijskem uradu Vetrinj pri Celovcu.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi

priredi letni

redni občni zbor

v nedeljo dne 14. junija 1914

ob 3. uri popoldne v zadružni hiši v Sinčivasi.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbornikov.
3. Raznoterosti.

ODBOR.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913 po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“ po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po K 2.30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Hranilnica in posojilnica v Žabnicah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na svoj

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo dne 7. junija 1914

ob 4. uri popoldne v uradnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1913.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljšje kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na sortimentna fina vina v buteljkah.

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotročcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

1914 Modne cefire in ripse 1914

z elegantnimi svilenimi efekti, atlas, batiste, lanen in bombaž, kanafase, rjuhe, platno, damaste, žepne robce, brisače, modrotisk, inlete, kotenine, blago za dame in gospe, blago za modroce in druge tkanine razpošilja slovita krščan- ročna tkalnica Štev. 39 v Bistrem ska tvrdka Jaroslav Marek, pri Novem mestu ob Met., Češko. Vzorci se pošiljajo zastoj in poštine prosto. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — 18 m ostankov cefirja, prve vrste, močnega, za srajce in bluže, razdeljenega po 3 m za 10 K nefranko, ali 36 in za 20 K franko. — 40 m ostankov cefirja, kanafasa, delena itd., lepo sortirano, prve vrste za 20 K, najfinejše vrste za 25 K franko po povzetju. **To morate brati!** Najboljši dokaz moje solidne trdke: Naročeno blago prejela, hvala za uslugo. Ob priliki bom zopet naročila, ker vidim, da dobro postrežete. Spoštovanjem Franica Knap, nadučiteljeva soproga, Vrabče. - V letu 1914 nad 500 takih priznalnic od Slovencev! Dopisuje se slovensko.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

priredi svoj letni

redni občni zbor

v sredo dne 10. junija 1914

ob 1/2 11. uri dopoldne v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbornikov.
3. Raznoterosti.

ODBOR.

SAMO K 10[—]

stane v Prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik, Kranj št. 162

4 1/2 m volnena blaga za eno fino žensko obleko v poljubni barvi,
1 zelo fini robec za na glavo,
3 lepi žepni robci iz šifona,
2 para močnih ženskih nogavic,
1 svilen pas ter še več drugih različnih stvari za povrh.

Ista množina še boljše vrste K 15[—].

Ista množina najfinejše vrste K 20[—].

Nikdo naj ne zamudi te ugodne prilike. Pišite še danes!

Sirup s sidrom Sarsaparillae

compos.

Zdravilo za čiščenje krvi. Steklenica K 3.60 in 7.50.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom
Bolečine odpravljajoče mazilo,
pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd. —
Steklenica K —80, 1.40 in 2.—.

ŽVEPLENO MAZILO S SIDROM

lajša srbenje pri lišajih itd. — Lonček K 1.—

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v
Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“
Praga I, Elizabetina cesta 5.

Turške srečke!

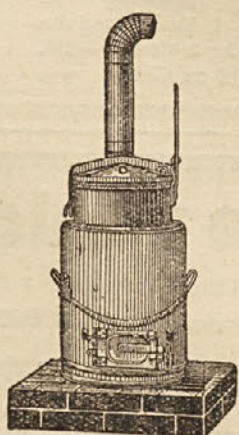
žrebanj vsako leto. — Glavni dobitki v zlatih frankih:
400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000.

Vsaka srečka mora zadeti!

Pozor!!! Prihodnje žrebanje: 1. junija.

Mesečni obrok 6 kron.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“
VALENTIN URBANČIČ, Ljubljana 7.

ALFA

Pozornost

vzbuja povsod novi

Alfa brzoparilnik

s patentovano kurjavo, patentovano varnostno zaklopko in gumijevo cevjo za segrevanje vode in kuhanje žganja. Popolnoma iz kovanega železa! Večletna trpežnost! Obširni ceniki pošiljajo se vsakemu brezplačno!

Delniška družba Alfa Separator,
Dunaj XII./3.

Novost! Za kuhanje žganja, slivovke in izparanje sodov vsake vrste. Preprosta in trpežna priprava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Približno

25.000

? družin rabi že mnoga leta moja
izvrstno žitno kavo, in zakaj ?

Ker ima moja izvrstna žitna kava krasen, izvanredno fin, bobovi kavi podoben okus, je zelo zdrava in redilna in stane 5 kg te fine žitne kave samo K 3-50 v lepi vrečki, vsake poštnine prosto, in vrhutega dobite zastoj še dve koristni lepi darili. Naročite si takoj pri

K. TIŠLER,

Schönfeld pri Bečovu 669, Češko.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in tudi v bogati opremi, dobro blago in poceni. **Plašči** za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in štole zelo ceno. **Šmizete** v različnih oblikah od 1 K naprej. — Komplet z ovratnim trakom od K 2— do K 2-80, kakršen je izdelek. **Bireti** v vsakršni obsežnosti po K 3-80, K 4—, K 4-80. **Rožaste svetilke** za večno luč za patentovani steni. Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da boste stalen odjemalec.

oddelka za paramente, knjigarne in trgovine
Jožefovega društva v Celovcu.

Vse blago iz prekuhane, kisline proste in neobtežena svile z barvanimi nitmi.

Slovenski molitveniki, cerkvene muzikalije, tudi Hladnikove.

Varujte svoj želodec

da ne bo prepozno.

— Priznano domače zdravilo iz učinkovitejših zeliščnih snovi, skrbno pripravljeno, ki poživlja, pospešuje in urejuje prebavljanje in tek do jedi pospešuje ter učinkuje mirno in brezbolestno čiščenje in tako odstranjuje posledice nezmernosti, pogršene diete, prehlajenja in neprijetne zapeke, n. pr. gorečico, napihovanje, povzročeno s preobilno kislino, krčne bolečine pomiruje in odstranjuje, je

Dr. ROSE BALZAM za želodec

iz lekarne B. Fragnerja. Glavna zal. v lekarni c. kr. dvorni dobivatelj **B. FRAGNER,** „Pri črnem orlu“, Praga, Mala Strana št. 203, vogel Nerudove ulice. Naročila se izvršujejo z obratno pošto. 1 velika steklenica 2 K, 1 mala steklenica 1 K; po pošti proti predplačilu K 1-50 za malo steklenico, K 2-80 za veliko steklenico, za K 4-70 se pošljejo 2 veliki steklenici, za K 8 se pošljejo 4 velike steklenice, za K 22 pa 14 vel. stekl. na vse postaje Avstro-Ogrske. Zaloge v lekarnah po vsej Avstriji.

SVARILO! Vsi deli zavoja so opremljeni z varstveno znamko

Učenca

sprejme takoj

Knjigovoznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Za obolele živce se kot domače zdravilo z uspehom rabi **Ganglional-čaj.**

Ta čaj miri živce, odpravlja bolečine, tvori kri, zabranjuje krče, prinaša spanje, pospešuje telesno moč in poživlja ter pospešuje prebavo.

Proti vpošiljativ 3 K se dobiva ta čaj franco pri c. in kr. dvornem dobavitelju **Mr. Julij Billner,** lekarnarju v Reichenau, Nižje Avstrijsko, ali pa po lekarnah. Navodilo v štirinajstih jezikih.

Senzacionalni prirodni pojav 20. stoletja!

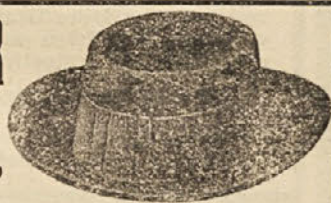
Opozarjam, da nočem nikomur delati reklame, kakor se v podobnih slučajih često zgodi, ampak vsakomur čisto zastoj povem, kako se popolnoma izlečijo dolgoletne hude

pljučne bolezni,

naduha in dušljivi kašelj. To domače sredstvo lahko vsakomur poceni oskrbim, kdor pošlje frankiran ovitek z naslovom za odgovor na gospo **B. Kolenská, Vršovice 383 pri Pragi (Češko).**

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4
priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po nizkih cenah. Dobra, realna postrežba.

Posebna izdaja.

IV.

O škoda, da je „Palma“
neznana bila stvar,
ko je še slavni Hans Sachs
bil pesnik in čevljar!

Za čas seče in žetve

priporočam najboljše
na svetu, zlata vredne

„Vulkan“-kose

grobne križe itd., sploh vsakovrstno železnino po najnižjih cenah. Prosim za obilen obisk.

J. B. HAFNER, Celovec

trgovec z železnino „Pri zlati kosi“

Paradeisergasse št. 3, zraven gostilne „Tiger“.

Da so „Vulkan-kose“ zares dobre, dobivam ustmena in pismena sporočila (zahvale), n. pr. I. Čezar p. d. Janež, župan v Škofčah; Miha Šlajher, trgovec v Logivasi; I. Kališnik, veleposestnik v Selah pri Borovljah; I. Kramer, posestnik v Apačah, in še mnogo drugih.

Le ena poskušnja zadostuje.

Preprodajalci se iščejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 0/0

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davok
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 1/2 0/0** naprej.